

[Niels Helveg Petersen.]

nyttigt at diskutere disse problemer i et udvalg, hvor jeg så går ud fra at regeringen vil være rede til at fremkomme med oplysninger, og hvor de spørgsmål, der her er til debat, yderligere kan uddybes.

Til hr. Gert Petersen vil jeg kun gøre den ene bemærkning, at det ganske rigtigt drejer sig om at skabe betingelserne for en europæisk sikkerhedsordning. Jeg finder, at den politik, der er lagt frem fra regeringens side, netop meget konkret har dette sigte.

Hr. Per Hækkerup bad udenrigsministeren bekræfte, at det radikale venstre stod bag denne regeringserklæring. Jeg skal komme udenrigsministeren til hjælp: det gør det radikale venstre. Vi føler vort principielle syn på de europæiske sikkerhedspolitiske problemer helt dækket ved regeringserklæringens udtalelser om afspændingsbestræbelserne.

(Kort bemærkning)

Ordføreren for forslagsstillerne (*Gert Petersen*): Efter dette meget lange indlæg bliver jeg nødt til at spørge hr. Niels Helveg Petersen, om han finder, at den opfattelse, han gav udtryk for, er i overensstemmelse med den åbne skrivelse, det radikale venstres folketingsgruppe i marts 1967 sendte til den daværende statsminister og den daværende regering, og hvori der stod:

„Ud fra den betragtning, at denne grænse ...“ — altså Oder-Neisse grænse — „... må anses for at ligge fast, opfordrer det radikale venstres folketingsgruppe regeringen til at tage kontakt med den vesttyske regering for at få denne til at anerkende Oder-Neisse grænse.“

Finder det radikale venstres ordfører, at den holdning, man indtager nu, er i overensstemmelse med den holdning, man indtog dengang, og hvis nej, hvad er da grunden til, at man sådan har ændret holdning? Jeg må sige, det er dybt skuffende for vores vedkommende. Vi havde ventet en noget anden holdning fra det radikale venstres side.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen: Jeg skal kun gentage, hvad jeg sagde før, at det radikale venstre føler sit syn på de europæiske sikkerhedsproblemer helt dækket ind ved det

samlede sæt af bestræbelser, som der er lagt op til fra regeringens side.

Kai Moltke: Jeg ser med glæde, at man her i folketinget, både i salen her og i udvalg, rejser disse virkelig vitale problemer.

Lad mig med hensyn til Potsdamerklæringens fastlæggelse af, at Polens endelige grænser fastsættes ved en fredskonference, sige, at det er jo rigtigt, at der står sådan i Potsdamaftalen; men jeg kan nævne adskillige andre afsnit af Potsdamaftalen, som siden den tid er gledet ganske roligt ud i den blå luft, idet man ganske automatisk har hævet forpligtelserne. Endvidere var det vel ikke forudsætningen ved Potsdamkonferencen, at man fra 1945 skulle frem til 1965, uden at vi havde fået en definitiv ordning ved en tysk fredstraktat og dermed en ordning af Polens grænser.

Jeg vil over for dem, som er meget skeptiske ved tanken om at gå videre med hensyn til anerkendelse af de polske grænser, henvise til et sådant historisk dokument som den beretning om Potsdamkonferencen, som blev afgivet af Truman, USAs præsident, den 17. august. Man vil her se, hvordan han afsnit efter afsnit taler, ikke om kommende polske grænser, men netop om polske grænser; det vil sige, at man betragtede selve fredskonferencens afgørelse som en formalitet, at man i realiteten allerede ved den lejlighed havde fastlagt Polens grænser.

Når det er tilfældet, kan jeg ikke indse, hvorfor Polen — eftersom vi ikke har nogen tidsfrister for, hvornår vi får en tysk fredstraktat; det er jo først og fremmest forbundsrepublikken, der ikke hidtil har været interesseret i at bringe dette spørgsmål frem til løsning gennem de forhandlinger, som skulle til — måske til evig tid skal vente på at få fastsat sine grænser af de øvrige magter her i Europa, og derfor skal jeg med stor glæde stemme for det afsnit af forslaget, hvor der står, at folketinget henstiller til regeringen, at man anerkender grænsen ved Oder og Neisse allerede nu. Når man har ventet fra 1945 til 1968 på tysk velvillighed og tysk initiativ til dette skridt, kan jeg ikke indse, at man ikke i og for sig har udvist den tålmodighed, som er krævet i en sådan situation.

Med hensyn til det andet spørgsmål, nor-